

Lapsi kärsii köyhyydestä

Tällä hetkellä enemmän kuin joka kymmenes lapsi Suomessa elää köyhyydessä. Laskutavasta riippuen heitä on 119 000-150 000, ja jokainen on liikaa. Jokainen heistä kokee köyhyyden omalla tavallaan, mutta yhteistä heille on huoli taloudellisesta turvallisuudesta ja vanhempien jaksamisesta.

Köyhyys ja siitä aiheutuvat ongelmat kuormittavat koko perhettä. 11 % [nelivuotiaiden vanhemmista](#) on pelännyt, että ruoka loppuu kesken, ennen kuin on varaa ostaa lisää. [Vauva-ajan köyhyys](#) vaikuttaa lapsen hyvinvointiin usein loppuelämän ajan. Köyhissä perheissä eläviä lapsia [kiusataan enemmän](#), ja he joutuvat muita useammin jättäytymään pois harrastuksista. Pienituloisuudella on Suomessa myös korkea yhteys sairastamisen määrään. Lisäksi pienituloisten perheiden vanhemmat tutkitusti menettävät muita useammin malttinsa lasten kanssa ja hyväksyvät kurittamisen helpommin.

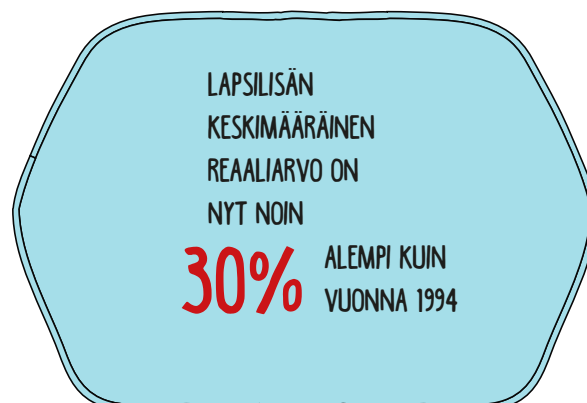
Kaikki tämä jättää jälkensä lapseen.

Köyhyyteen on monia syitä

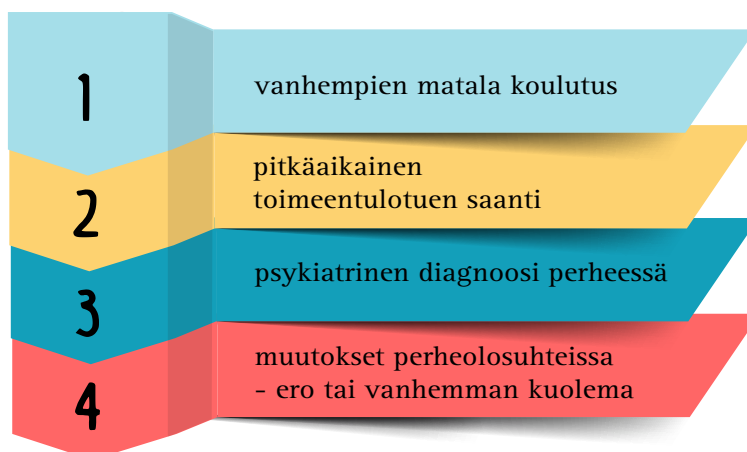
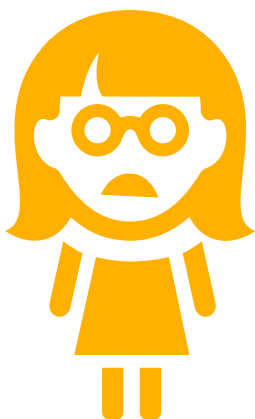
Perhe voi olla vähävarainen monesta syystä. [Yksinhuoltajaperheet](#) kärsivät lapsiperheköyhyydestä muita useammin, samoin monilapsiset perheet. Sairastaminen, [vammainen](#) ja perheenjäsenen kuolema vaikuttavat perheen talouteen merkittävästi. Työpaikan menetys voi olla valtava elintason muutos.

1990-luvun laman jälkeen on varoja suunnattu lasten ja perheiden universaalien peruspalveluiden ja etuuksien sijaan korjaaviin palveluihin ja harkinnanvaraisiin etuuksiin. Leikkauksia on tehty ilman arviointia niiden kokonaisvaikutuksista. Pikkuhiljaa köyhien lapsiperheiden ahdinko on syventynyt. Samalla lapsi- ja perhepalvelujen ja -etuuksien kokonaisuudesta on tullut kalliimpi ja tehottomampi. Kukaan ei ole voittanut.

Lapsiperheköyhyys on kääntynyt kasvuun, ja samaan aikaan perheiden elinkustannukset ovat nousseet. Silti lapsilisien ostovoimaa ei ole korjattu vuosiin, vaan niitä on päinvastoin leikattu vuosina [2015](#) ja [2017](#).

THL:n Kohortti -97 -tutkimuksen mukaan neljä eniten perhettä kuormittavaa tekijää ovat:

Tiedämme jo, että huono-osaisuus periytyy. Nuoren riski syrjäytyä tai joutua myöhemmin elämässä vaikeuksiin kasvaa erityisesti, jos useita kuormittavia tekijöitä osuu päällekkäin samaan perheeseen. 17 % nuorista on joutunut karsimaan opinnoistaan rahanpuutteen vuoksi. Helsingin Sanomat on [uutisoinut](#), että vain kolmannes pienituloisissa perheissä elävistä nuorista uskoo koulutuksen voimaan.

Lastensuojelun Keskusliiton tuoreen kyselyn mukaan 79 % suomalaisista on sitä mieltä, että yhteiskunnan on taattava mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen vähävaraisten perheiden lapsille. Tärkein keino vaikuttaa nuorten syrjäytymiseen on silti se, että heidän vanhemmilleen tarjotaan työtä ja koulutusta.

Lapsiperheköyhyttä voi vähentää

Lapsiperheköyhyden torjumista ei saada aikaan yhdellä vaalikaudella, mutta se on välttämätöntä, jotta hyvinvointiyhteiskuntamme säilyy. Ratkaisuja on olemassa ja ne ovat mahdollisia.

Paluu universaalien palvelujen vahvistamiseen on aloitettava heti. Tämä on myös taloudellisesti viisasta, sillä vähitellen korjaavien palveluiden tarve vähenee, kun peruspalvelut ja -toimeentulo ovat kunnossa.

Tiekartta kohti lapsiperheköyhyden vähentämistä:

- Säilytetään lapsilisä universaalina, lapsimäärään sidottuna etuutena.
- Toteutetaan perheiden hyvinvointia, syntyvyyttä ja työllisyyttä tukeva perhevapaajärjestelmä.
- Turvataan sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa ensisijaisten etuuksien, kuten vähimmäispäivärahojen riittävä taso, jotta toimeentulotuen varaan jää yhä harvempi.
- Asetetaan perheille yhteinen maksukatto sairaalamaksuissa, jolloin kokonaisuus pysyy kohtuullisena, vaikka useampi perheenjäsen sairastuisi saman vuoden sisällä.
- Tarjotaan yhden huoltajan perheille riittävät ja toimivat matalan kynnyksen hoiva- ja muut palvelut.
- Turvataan perheille kohtuuhintainen asuminen esimerkiksi kohtuuhintaisilla vuokra-asunnoilla sekä palauttamalla asuntolainojen verovähennysoikeus entiselle tasolle.
- Turvataan jokaiselle lapselle perheen tulotasosta riippumatta yhdenvertainen mahdollisuus laadukkaaseen koulutuspolkuun varhaiskasvatuksesta korkeakoulututkintoon.
- Huomioidaan lapsiperheet verosuunnittelussa: jos veroja kiristetään, kompensoidaan ne muilla perheille kohdistetuilla verovähennyksillä tai tulonsiirroilla.
- Toteutetaan valtion talousarviosta ja julkisen talouden suunnitelmasta lapsivaikutusten arviointi.

Yhteistyöterveisin: Anna ääni lapselle -kampanjan taustajärjestöt